

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gazaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

De Secundo Oper Misericordiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

DE SECUN-
DO MISERICOR-
DIÆ OPERE.

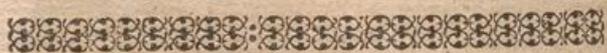
SI quis amore Dei gelidam si-
tientibus undam.

Porrigit, extinguet flammantē
numinis iram.

Deinde & inexhaustos super au-
rea sydera fontes.

Ac fluuios bibet omni genum
sine fine bonorum.

QVOD

QVOD HÆC VERBA
SALVATORIS: SITIVI ET NON

DEDISTIS MIHI BIBERE,
possint spiritualiter & corpo-
raliter intelligi.

CAPVT IX.

DVplicem horum verborum reperio interpretationem. Sitiuit enim Dominus & in membris, & in persona propria. Sitim in membris patitur, dum pauperi sitiienti calix aquæ frigidæ denegatur. Talem sitim passus est cum Sampson interfectis mille viris in mandibula asini exclamaret ad Dominum & diceret: *Tu dedisti in manu serui tui salutem hanc maximam atque victoriam & ensiti morior, incidamque in manus incircumcisorum.* Sitebat etiam in membris cum Dauid æstuante iam sole, deficientibusque præ lassitudine viribus exclamaret: *Si quis mihi daret potum aqua de cisterna quæ est Bethlehem.* Patiebatur insuper sitim in membris suis, cum Propheta Isaias sectus per medium iussu impijssimi tyranni præ siti deficere videretur. In corpore

Judic. 15.

2. Reg. 23.

pore proprio sitiuit Dominus cum exhau-
 sto omni sanguine in ara crucis postremum
 humani generis pretium persolueret, dixit
 namque: *Sitio!* Fierine potuit vt omnium
 creator & opifex, qui in principio Mundi
 diuiserat aquas quæ erant sub firmamen- *Genes. 1.*
 to, ab his quæ erant super firmamentum,
 siti premeretur? Ergone sitim patitur qui
 imperat aquis vt producant omne reptile
 animæ viuientis, & volatile super terram?
 Qui catharactas cœli expandit in diluuiio *Genes. 7.*
 dicere nẽ potuit: *Sitio?* Ipse qui irrigat a-
 quis vniuersa; qui ligat aquas in nubibus; *Iob. 5. 26.*
 qui aquas appendit in mensura; sitinẽ pre- *28.*
 mi potuit? Qui super aquas multas est, &
 conuertit aquas in sanguinem, quique fir-
 mauit terram super aquas, in cruce sitis ar- *Psal. 28. 135.*
 dorem tolerat? Is qui legem ponit aquis ne *148.*
 transgrediantur fines suos, quique abun- *Prouerb. 8.*
 danter effundit aquas super sitientes, siti in *Isaiæ. 44.*
 extremo vitæ articulo moritur? En clamat
 in templo: *si quis sitit veniat ad me & bibat;* *Ioan. 7.*
 & nunc defectum aquæ patitur in ligno?
 Sitebat reuera tum propter sanguinis pre-
 tiosi copiosam effusionem, tum propter ar-
 tus lassatos in conuenticulorum varia cir-
 cumductione, tum denique quia ab vltima
 cœna in qua sobriè admodum biberat, re-
 frige-

frigerij nihil acceperat. Sitio inquit: iam
 defecit in me spiritus meus, vires iam cor-
 poris emarcuere, præ diutina flagellorum
 contusione: defecit sanguis, nihil refrigerij
 suscepi, ideoque *Sitio*? Nec dubiũ est quin
 doloris mater, filij cõpassione permota in
 huiusmodi suspiria erumperet: O infaustũ
 infœlixq; lignum in quo tãta premeris siti
 dilecte mi! vtinã vtinã mihi daretur vt sal-
 tem sanguinis dimidiũ tibi largiri possem!
 vtinã lacte virgineo sitim extinguere, atq;
 morbosos artus refouere valerẽ! vtinã fon-
 tes lachrymarũ ab oculis profluentes refri-
 gerium aliquod arenti palato atq; sitienti
 ori præstarent! His & similibus lamentis vt
 reor utebatur. Virgo benignissima, dũ salu-
 ti ferum illud animarũ nostrar refrigeriũ:
Sitio intellexit. Salutiferũ dico *Sitio*, non e-
 nim adeo corporaliter sitiebat vt sitis ardo-
 rem tolerare non posset: sed salutẽ anima-
 rum dum exoptat, sitim spiritalẽ corporali
 connectens doloris magnitudinem inge-
 minat. Sitebat naturali modo propter ex-
 haustum sanguinẽ, sed sitim augebat, dum
 supernaturali misericordia nostrarũ cupie-
 bat animarum salutẽ. Nec tamẽ erat (quod
 dolendum est) qui daret ei bibere. Nã cru-
 delissimi, atq; ferocietẽs agni mitissimi la-
 niones, p vino obtulerunt acetũ. Vnde iure
 opti

optimo eis improperebit Dñs: *Situi & non dedistis mihi bibere.* Ah! quoties sitit adhuc Dñs; quoties animæ siti premitur, dñ quosque nostrū ad pœnitentiam, vitæq; emendationē prouocat! Quoties illud dicet peccatoribus: *Situi*, cordis compunctionem, virtutū exercitia, atque bonorum operum multiplicationē, sed non dedistis mihi bibere! Sitiui vt gratiam meam tibi copiose largirer, vt te patri reconciliarem, vt regni cœlestis coheredem, sanctorumque conciuem efficere, sed obturasti aurē tuam, nec dedisti mihi bibere, salutare inspirationes contemnendo, gratiamque meam à te repellendo. Non sic non sic Augustinus qui in amoris diuini incendio sublimatus, illud admirandum *Sitio* aduertens, exclamat: *Quid sitis Domine Iesu, vinum de vite, an aquam de flumine?* Absit, absit vt siti premaris huiusmodi; absit vt indigentia priorum patiaris elementorum. Alia longè sitis est quā humanus nescit intellectus. *Sitis tua, salus mea.* Eadem penè voce Saluatorem alloquitur Mellifluus Doctor inquitens: *O Domine quid sitis?* vocē quidem tuā in cruce pendentis admiror, sed quò tendat obstupeo. Respondet autem sub nomine saluatoris. *Fidem vestram, salutē vestram, gaudiū vestrū.* fides saluatori sitim puocat, salus.

Hom. 23.

Serm. 114. de tempore.

salus auget, at verò gaudium nostrum sitis
 extremæ complementū est. Tu igitur pec-
 cator qui Saluatorē tantæ salutis com-
 modique proprij siti premi vides, excitare
 in amorem, in compunctionem cordis, in
 vitæ emendationem, vt valeas assequi gau-
 dium regni cœlestis. Vt quid torpet animus
 in terrenis fordibus delitescens? Iuuet, iam
 sequi Christum; iam iuuet cum psalmista
 ex cordis penetralibus Domino decantare:

Psal. 41.

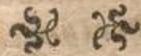
*Sicut desiderat Ceruus ad fontes aquarum; ita
 desiderat anima mea ad te Deus.* Venantur
 animam meam Mundus, caro, cerberusq;
 infernalis, ideoque iam anhelat, iam sitit,
 refrigerium salutis, iam currit & properat
 ad fontē aquæ viuæ salientis in vitam æter-
 nam, cuius vnicus haustus Samaritanæ sitim
 extinxit. Properat inquam nunc & clamat:

Ioan: 4.

Psal. 41.

Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuam.
 Sitit anima pretium redēptionis, sitit gra-
 tiam, sitit gloriam, quæ mihi tribue-
 tur cum diuinæ visum fuerit

Bonitati.

DE MISERIA INCLITORVM POTATORVM CVM
IN EXTREMO IVDICIO
Deus sitim exprobrabit.

CAPVT X.

CONFITEBITUR in tremendo illo iudicio
Christus sitim vehementissimam tum
in membris suis, tum in corpore proprio se
passum; nunquid autem potatores quoti-
diani artem potitadi (ne dicam pocillandi)
primum in hac arte magisterium ventilla-
bunt? Nunquid quia cyphos euacuare, va-
sa, vtresque exhaurire nouerunt, horren-
dam euadere poterunt sententiam? Quam
pudendum detestandumque est homini, vt
se bruto, irrationalique animali assimilet.
lactitabat olim apud Aristippum potator
in signis, sine ebrietate se plurimum bibe-
re, sed similitudine sumpta, hominem be-
stialis confusio secuta est. Aristippus nam- *In Apophth.*
que lepidè admodum subiunxit: Et meus
quoque sine ebrietate multū potat asinus.
Qui quidē Philosophus haud dubiè mul-

S tos

seri
dia
ra

*Isaie. 5.**na. 11ep
10ma. 11e
m. 101112
111111**In apothep.**Ester. 1.*

tos confundet Catholicos, qui omne studium, omnemque operam dant in sola poculorum euacuatione, & ventris ingluvie. Nam de eis scriptum est: *Va vobis qui potentes estis ad bibendum vinum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem.* In eos enim terribilis illa improperatio fulminabitur: *Sitius & non dedistis mihi bibere,* quæ tamen æquissima est. Vt quid enim se iactet de frenesivolutaria, quæ corporis & mentis sensus corrumpit? Vt quid per vim impellant confocios ad tot poculorum euacuationem? In eos insurget Diogenes qui conuiuio cuida assistens cū ad exhauriēdos cyphos premeretur, vinum cum cyphis sub mensa proiebat. Vnde interrogatus cur id faceret respondit, malo vinū pateramq; perdere, quā rectæ rationis vsum per ebrietatē à me ablegare. Dum enim vinum ita bibitis, iam nō prodest, sed officit; quod si modicè sobrièq; fumeretis, nec vos, nec vinum perderetis. Horū sanè intemperantiā confundet Rex Assuerus, qui in opulentissimo, splendidissimoque conuiuio, inhibuerat ne quis ab bibendum cogeretur, sed præceperat vt vnusquisq; secundum suam ætatem biberet. Quem tunc sibi locū salutis inquireret Diotymus Atheniensis, quæ pro intemperantia

na, infatiabiliq; bibendi appetitu vulgares
infundibulū nuncupabant? Hic Infundibu-
lo ori apposito, tantum vini sumebat, quā-
tum indè fluere poterat. Quem inueniet
Phago? qui vini tantum hauriebat quan-
tum Cethe grandia aquæ sumere possunt.
Quem Tiberius cæsar qui propter infatia-
bilem bibendi appetitum Biberius dictus
est, quiq; duobus diebus incessanter com-
messationibus insistebat. Quo miseri illi
fugient qui pretium assignant melius poti-
tantibus? Quo se Bonofus intemperantiæ
monstrū abscondet, de quo loquens Aure-
lius natū dicebat, non vt viveret, sed vt bi-
beret; de quo insuper cū strangulatus esset
communè ferebatur adagium, non homi-
nem mortuum sed vini vas? Tunc Diony-
sius Tyrannus dicet montibus, cadite su-
per me; qui mensibus tribus continuis e-
brietati insistebat.

Vopisc. in
vit. Aurel.

Sueton. in
Tiber.

Vopisc. in
Bonof.

Quid miseri Romani facient, qui in pub-
licis conuiujs suarum amicarum sanitatem
bibentes tot cyphos ebibebant quod in ea-
rum nominibus litteræ inueniebantur, vt
narrat martialis in Epigrammatibus suis his
versibus.

Epigram. 33.

Gellia sex cyathis, septem Iustina, biba-

S 2 Quin-

Epigram. 33.

*Quinque Lycas, Lyde quatuor, Idatri-
bus.*

Quid miseri hodierni potatores facient
qui vt Principum gratiam in fanitatibus e-
bibendis sibi concilient, Dei indignatione
incurrunt? quibus pœnis proh dolor! affi-
cientur? has sequenti capitulo referam. Pa-
trem Misericordiæ rogabo cum psalmista
dicens: *Domine in chamo & freno maxillas
eorum constringe* ne propter intemperanti-
am & ebrietates quotidianas in æternum
crucientur, *nam sepulchrum patens est guttur
eorum*, non sepulchrum, quod vis cadaver
recipiens, sed sepulchrum omnis vini dul-
cedinem deglutens, ideoque maxillas eo-
rum constringe.

QVIBVS POENIS AF-
FICIENTVR QVISITI PRES-
SIS LATICIS HAVSTVM
denegauerint.

CAPVT XI.

Licet illa diuinæ maiestatis horrenda
sententia pœnam sufficientem incute-
re possit: *Ite maledicti in ignem æternum &c.*
atta-

attamen diuina sic ordinante iustitia maio-
 ra grauioraque patientur in suis corpori-
 bus supplicia. Hi namque qui vrgente im-
 pietate sitientibus Lymphæ hauustum de-
 negauerint, extrema prementur siti. Sitiim
 patientur vt canes, Quod etiam Dominus
 per Prophetam suum aperte indicauit in-
 quiens : *Serui mei bibent, & vos sitietis*: Id *Isai. c. 65.*
 ipsum testatur Ioannes Apostolus in Apo-
 calipsi dicens : *Commandauerunt linguas* *Apo. 16.*
pra dolore. Sitient non vt humani, sitient nõ
 ad modicum tempus, sed rabiem patientur
 in extrema siti positi.

Seraphicus Doctor D. Bonauentura di-
 cit damnatos in inferno siti mori, nec ta-
 men mortem succedere, idque quia tanta
 est, & spiritualium corporaliumque bono-
 rum indigentia, vt diues epulo sitibondæ
 linquæ guttulæ dumtaxat refrigerium ob-
 tinere non potuerit. Instat, precatur, obse-
 cratur Patrem Abraham vt intinctum aque
 digitum arenti linquæ superponat; sed iu-
 sto Dei iudicio, qui cyphum aquæ indigen-
 ti Lazaro denegauerat, etiam guttula aquæ
 priuatur. Huius ego persæpe vobis exem-
 plum ob oculos pono, vt huius conditio-
 nem pessimam considerantes, pauperibus
 pro posse libenter subueniatis. *Fælix enim*

S 3 quæ

quem faciunt aliena pericula cautum. Et in hoc quidem me ad instar bonæ matris habeo quæ filium ad supplicij locum deducit, vt exemplo latronis suspendendi permotus à furtis caueat, & malorum consortia deuitet. Languet Lazarus in hac vita, sitimque quanta potest cum patientia tolerat; languet in inferno positus diues epulo, & sitim quantis potest cum execrationibus atque blasphemijs inuitus sustinet. Similium, infortunium atque calamitatem indicat D. Augustinus dum ait: *Va illis quibus preparabitur dolor flammarum sitis sine potu.* Potus quidem erit, non refrigerans, sed maiorem sitim excitans. Potus erit, non voluntarius sed quem Diabolis ministrantibus miserrimi inuiti sumere cogentur.

Solyloq. c. 3.

Petrus de Paul. in thezau-
ro hom.
Petr. Canis.
lib. 5. c. 20.

Deuter. 32.

Psal. 10.

Qualem visus est reuemente stomacho in inferno bibere *Vdo*, cui toties viuenti hæc cœlica vox frustra insonuerat: *Satis iussisti Vdo, meum est ludere.* Talem eis propinat calicem legislator Moyses inquit: *Vua eorum, vua fellis, & botrus amarissimus, fel draconum vinum eorum, & venenum aspidum insanabile.* Sed qualem offerat David audiamus: *Ignis, sulphur, & Spiritus procellarum, pars calicis eorum.* Utinam huiusce sulphurei potus recordatio, cordis hominum

num penetraret intima, vt animi saltem in potus miserimi execratione à sæcularibus delicijs abstraherentur! Aliud tormentum quò maximè torquebuntur animæ damnatorum, est, quod à calore nimio trahentur ad frigus intensissimum, nec tamen eis licebit ex eis aquis vel minimum sumere refrigerium. Horum miseriam in Tantalò descripsisse videntur antiqui, qui de eo hos versus posuerunt:

*Quærit aquas in aquis, & poma fugacia
capit.*

Tantalus, hoc illi lingua (gulosæ) dedit.

Quam ego miseriam asperrimam arbitror, siquidem in aquis quotidie existentes, omnis refrigerij spe fraudantur.

**QVANTA SIT IN SITI
VEHEMENTIA, ET QVOD**

OB EIUS MALVM HOMO

debeat sitienti subue-

nire.

CAPVT XII.

VEsana fortassis quispiam Caluini
S 4 infec-

infertus doctrina, sitim damnatorum ore blasphemus dicet esse metaphoricam & fictitiam, quam quidem blasphemiam longum foret hac enarratione exagitare, ideoque omittendum esse censui. Sufficiet etenim eis (si aeternae sitis apprehensio eos non mouet) saltem huius corporalis sitis vehementia, & malum. Quod quidem tantum est, ut coetera omnia mala huiusce vitae superet, & excedat. Fames equidem grande malum est; at sitis, multis hanc calamitatem excellit spatijs, dum lingua faucibus haerens, palato exsiccato, humore radicali sublato, viribus corporis exhaustis, aere stomacho, homo nec verbum eloqui, nec pedem figere valet. Hoc in Sisara duce strenuissimo compertum est, qui fuga sibi salutem sortiens, non cibum quaerit, sed potum sibi flagitat à Iahelle tribui. Hoc malum, filios Israël in deserto in murmurationem induxit, tum contra Deum, tum etiam contra seruum Dei Moysen. Siti pressus Dominus noster aquam sibi postulat à Samaritana. Denique quotidiana id patet experientia, quod etiam ratione comprobatur. Nam in potu sine labore maiorem recipimus delectationem, quam in cibi sumptione. Masticari cibum necesse est, antequam

3 Reg. 23.

Num. 20.

IOAN. 4.

ad stomachum dimittatur, potus verò cum maxima suauitate ad stomachum deuolutus, per omnes corporis arentis partes diffluit. Quæ quidē suauitas, sed (vt melius loquar) indigentia nec in ipso mortis articulo obliuioni datur. Quilibet enim etiam in agonia constitutus, licet famem non patitur, sitibundum se tamen gestibus & nutibus plerumque demonstrat. Neque vidisse me, memini, hominem adeò decrepitum, aut adeò rugatam anum, quæ licet manducare non possit, vinum tamen, aut alium quemuis liquorem epotare nō valeat: Huius infirmitatis atq; indigentiaē vehementiam attentē considerans Ecclesia, sancto afflata Spiritu, determinato quem in ieiunij cibo vteremur, indeterminatum potum reliquit. Nec ad vnum haustum duosue, huius necessitatem adstrinxit, sed pro necessitate, potus sumptionem liberam reliquit. Quod sanè cum maximâ solertiâ factum est. Nam vt censet Philosophus maiorem pati non posset homo sitiens dolorem, quàm cum arenti palato aquæ haustus denegatur. Doloremne dixisse nefas est? Immo & inter maxima suppliciorum genera adscribi posse dixerim. Dionysius siquidem Tyrannus Siciliae Rex hunc in modum

S § dum

dum de inimicis suis sumebat vltionē. Sal-
 sissima quæque offerebat cibaria, nec aquæ,
 vel vini modicam permittebat sumptionē.
 Huius doloris vehementiam in se expertus
 fuit Dominus, cum in cruce pendens que-
 rula voce exclamaret: *Sitio. O bone Iesu* (in-
 quit Bernardus) *coronam spineam sustinens,*
de tua cruce non doles, de vulneribus tuis races,
& pro sola siti clamas: Sitio! Cum igitur tan-
 ta sit huius sitis vehementia; cur nos Chri-
 stiani Tygride, vel saxo duriores haustum
 vel lymphæ, vel vini pauperibus sitibundis
 denegamus? Alieni prorsus sunt, à concilio
 Sapientis dicētis: Da potum tristibus & vi-
 num ijs qui amaro sunt corde, vt bibant, &
 obliuiscantur paupertatis suæ, & iam non
 meminerint dolorum suorum.

Proh dolor! quanta est humani crudeli-
 tas animi, cum indigenti sitibundo denega-
 tur cyphus aquæ. Saxo profectò durior est
 quisquis is est, & vtinam æternæ sitis vehe-
 mentiam sibi semper ob oculos poneret.
 Petra in deserto percussâ virgâ Moyſi co-
 piosas produxit aquas; & Christianorum a-
 nimi compassionis virga percussi duriores
 cilice denegant potum indigentibus! Vide-
 ant, ne in eorum caput vertatur ira Dei di-
 centis: *Sitini & non dedistis mihi bibere.*

QVAN

*Pedagog. lib.
5, cap. 7.*

Clemens Alexandrinus, volens tenaces ad largitatem erga pauperes inuitare, duabus similitudinibus id conatur persuadere: *quemadmodum quicumque putei scaturiunt, exhausti in pristinam mensuram reuertuntur sic, largitio (qua est fons bonus pietatis) potum sitientibus communicans rursus augetur & repletur; quemadmodum ad vbera lac solet accedere.* Quod quidem præmium quia leue & exiguum videtur leuiter prætereo. Maiora namque sunt quæ à Domino, & à Prophetis promittuntur. Psalmista horum præmiorum impiger præco inquit: *Inebriabuntur ab ubertate domus Dei, & torrente voluptatis tue potabis eos, qui in diuitijs huius sæculi nõ luxuriati, sed misericordes fuerint.*

Psal. 31.

Isaie. 12.

Cantic. 5.

Psal. 74.

Cap. 25.

Quibus etiam per Angelos dicitur: *Haurietis aquas cum gaudio de fontibus saluatoris.* Saluator autem & beatarum animarum sponsus, inquit. *Bibite & inebriamini charissimi.* Nec mirum si eis mustum præbet Dominus; quia ij sitientibus vinum, vel potum qualemcumque tribuerunt. *Calix in manu Domini (inquit psalmista) vini meri plenus mixto.* Esaiam ratiocinantem audiamus. *Et faciet Dominus exercituum omnibus populis (electis) in monte hoc, conuiuium pinguium, conuiuium vindemiae, conuiuium*
pin-

quum medullatorum, vindemia defecata.
 Tunc anima beata nuptiarum agni sponsa,
 tota formosa & pulchra consodalibus cum
 exultatione dicet: *Introduxit me Rex in cel-*
laria sua, exultabimus & letabimur in te me-
mores vberum tuorum super vinum. Iure præ-
 fert, vbera vino, nam *meliora sunt vbera tua*
 vino. Isaias autem beatos ad vbera sponsi
 ferendos esse dicit: *ad vbera portabimini*, vt
 inde fugant diuinarum consolationum re-
 frigeria, & in omni beatitudinis statu glo-
 rientur.

Cantic. 2°

Cantic. 5.

Cap. 66.

Quanta felicitas! quanta diuine boni-
 tatis elucebit magnitudo, dum beati non
 secus ac infantes, saluatoris vberibus ap-
 pensis, diuinitatis, atque omnimodæ gloriæ
 lac sugent! mirum erat vinum illud quod
 in vltima cœna suis propinabat discipu-
 lis; verum illud ipsum in cœlesti patri re-
 promissit electis: dicens: *amodo non bibam*
de hoc genere vitis, vsque in diem illum, cū
bibam illud in regno Patris mei. Illud est vi-
 num, quo repleti Apostoli, ab Infidelibus
 Iudæis, musto madere putabantur. Illud est
 vinum quod Virginum corda lætificat! Il-
 lud vinum, cuius cū gustasset suauitatem li-
 cet modicam Apostolus Petrus; eū in hanc
 vocem erumpere fecit: *Domine bonum est*

Marc. 14.

Act. 2.

Zachar. 9.

Math. 7. &
Matci. 9.

nos hic esse: faciamus tria tabernacula, Tibi
vnum, Moysi vnum, & Helie vnum. Huius
vini excellentiam, gloriæque magnitudinē
expertus Apostolus Paulus, cum in extasi,
arcana Dei esset contemplatus, aiebat: *Cu-
pio dissolui & esse cum Christo*, idque vt tanta
consolationis vinum, nouum in regno Dei
epotaret. Hoc vt reor vino inebriatus erat
B. Stephanus, cui in lapidatione (vt canit
Ecclesia) lapides torrētis dulces fuere: Ine-
briati erant & alij martyres, qui vt diuinæ
consolationis multum consequerentur ad
martyrium properabant, contemnentēs
iussa principum, aulasque regias. Quis tan-
tis auditis præmijs, in illorum amorem non
feratur? Quis modò pauperes despiciat,
quorum ratione tanta præmia pollicetur?
Quis libenti animo haustum aquæ paupe-
ri non tribuat, vt gaudium sine fine duratur-
um consequatur? vnicum dico ijs qui
illa gaudia sectantur: *Dare &*
dabitur vobis.

¶

¶

¶ QVOD

64^l POTVM DARE SITIEN.

Marc. 9.

vobis calicē aquae frigidae in nomine meo, quia Christi estis, amen dico vobis non perdet mercedem suam. Plura adijcit alio in loco dicēs

Matth. 10.

Quicumque potum dederit vni ex minimis istis calicem aquae frigidae, tantum in nomine discipuli, amen dico vobis non perdet mercedē suam.

Iohannis. 4.

Insuper & mulieri Samaritanæ pro aquæ dumtaxat hauſtu, fontem aquæ viuæ promittit, salientem in vitam æternam. Venit (inquit textus) mulier haurire aquā. Et ait illi Iesus: Da mihi bibere. Quæ cum longioribus verbis moras protraheret, differretque postulanti petita tribuere, dixit illi Dominus: Si scires donum Dei, & quis est qui dicit tibi da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, & dedisset tibi aquam viuam. Et sanè non modo promittit aquam largientibus, aquæ viuæ fontem; sed vini optimi & delicias & abundantiam. Contra verò eos maxime redarguet atque reprehendet, qui indigentibus membris suis, aquam, que nullius est momenti recusauerint. Quod liquido constabit, si in memoriam reuocemus quomodo Christus Simonem laprosū increpauerit, eo quod intranti sibi in domum suam, aquam pedibus non tribuerit. Nam formando argumentum à minori ad maius, si Dominus tanta usus est incre-

pation-

patione, adeòque hominem qui pedibus
 aquam non tribuerat, reprehendit; quanto
 magis in eum inuehetur qui non pedibus
 pauperum, sed ori sitienti potum denega-
 uerit? Futuram vindictam in Licaonij s be-
 ne figuratam reperio, qui cum Latoniam
 Apollinis & Dianæ matrem (vt fabula re-
 fert poëtica) Iunonis persecutionem fugi-
 entem, sitientem à flumine propulsassent; à
 Ioue in locustas in sui criminis pœnam cõ-
 uersi sunt. Nec caret mysterio, quamuis fa-
 bulosa sit narratio. Licaonij & Iuno Lato-
 niam persequētes, Inhumani sunt, qui pau-
 peri mulierculæ, id est indigenti, aquam de-
 negant, quos in criminis pœnam Iuppiter
 vel melius *Iunans Pater* æternis adiudica-
 bit ignibus, ubi ad instar locustarum gan-
 nient & obmurmurabunt diuinã blasphemantes iustitiam.

Ouid. lib. 6.
 Metamorph.

Omissis fabulosis quæ hic adscribi pos-
 sent narrationibus, historijs, atque scriptu-
 ræ sacræ testimonijs comprobemus, hau-
 stum aquæ pro Dei amore datum, sua mer-
 cede non cariturum. Sapiens de Misericor-
 de homine loquens, ait: *Aqua Sapientie sa-
 lutaris potabit illum Dominus Deus noster.*
 Non præmio vacauit Abraham, qui eiectæ
 è domo sua ancillæ, aquam adiunxit.

Genes. 21.

T Non

Genes. 24.

Non sua mercede fraudata fuit decora virgo Rebecca, quæ petenti Eliezer: *Da mihi aquam de hydra tua*, responderat: *Et tu bibe, & Camelis tuis tribuam potum*; Subito namque proferens ille in aures atque dextraliola, eam elegit in uxorem filio Domini sui. Non abs re igitur Moyſes coegerat, ut

Exod. 2.

pastores, greges terro eorumque seruatrices puellas ad aquarent, siquidem ex hoc opere sceminam sibi coniugem filiam terro nomine Sephoram meruit adipisci. Non Charitatis præmio defraudatus fuit Booz qui viduæ Ruth in agris suis metenti dixe-

Ruth. 2.

rat: *si situeris vade ad sarcinulas, & bibe aquas*, eam namq; postea uxorem habuit, ex qua luminaria orbis, Regiæque dignitatis præclara prodire diademata David & Salomon, à quibus pariter humanitas Christi suæ genealogiæ desumpsit originē. Quid Sareptanā memorem mulierē, cuius hydra non imminuta est, cuiq; oleū nō defuit, eo qd Eliz sitienti potū tribuerat? Quid Ecclesiasticas referā historias: Leoni promittitur cœlitus imperiū, quoniā cæco sitibundo aquam vel alterius generis potū tribuerat? Quid Sanctorū hominū, mulierumque exempla recenseam, cū ipse Dominus affluētia satis exempla ministret? Ismaeli sitienti fontē limpidissimū ostendit, Isaac puteum

Genes. 21.
24. 26.

fontē limpidissimū ostendit, Isaac puteum

pducit: Aquã amarã, salis immissione ad dul-
 cedinẽ reuocat, & vt in conuiuio suã chari-
 tatis munificentia demonstraret, aquã vi-
 num facit. Quid vltra? proprio corpori nõ
 pepercit, sed sitibũdis mortalib⁹ in arbore
 Crucis p̄dens aquã fontẽ ex suo latere p̄-
 ducit. Vt quid hoc? nisi vt sitientib⁹ subue-
 niat? Notatu dignissimã refert historiã Xi-
 philinus cũ pluribus alijs. Cum Romani tẽ-
 pore Antonij Imperatoris in Barbaros si-
 gna conuertissent, belli industria in angu-
 stijs locorũ intercepti, vbi nulla potus da-
 batur facultas, siti maxima premente, tur-
 matim quasi cãsi gladijs prostrabantur.
 Clades ad Imperatorem defertur, mors
 cuique propinqua ex vrgente necessitate,
 denunciatur. Legionẽ Christianorum (quẽ
 in exercitu erat) rogat imperator, vt pro
 comũni salute diuinã opẽ imploret. Chri-
 stiani Imperatoris mandatum mox vt exe-
 quantur diuinum sensere auxilium. Fulgu-
 reccelitus immissõ visibiliter, prosternun-
 tur Barbari, Romanique imbre sufficienti
 perfusi & sitim extinguunt, & locorum an-
 gustias superantes, victores ab inimicis re-
 uertuntur. Non ab similitẽ refert historiam
 Paulus Emilius. Temporib⁹ Urbani Pape,
 cũ expeditione apparata Christian⁹ exerci-

*Num. 20.
 Exod. 15.
 Ioannis. 2.
 Item. 19.*

*In vita
 Antonij.
 Heymon de
 Chyrist. rerum
 memoria lib. 1.
 cap. 7.*

*Tertul. in
 apol. c. 5.*

*In hist. gall.
 lib. 4.*

Tulz sus

veni
 dicit
 ra

tus, versus Hierusalem proficisceretur, iamque committendum esset prælium, & locorum angustijs pressi laticem ad refrigerium non inuenirent; & exercitus de victoria desperaret, Godefridus eorum dux hunc in modum deum rogauit: Pater Misericordiarum, afflictorumque consolator, qui olim è petra aquas emanare fecisti, siquidem pro tui nominis gloria decertam, miseris postulantibus in tanta ariditate deficientibus, rorem tuæ benedictionis infunde. Vix orationi finem imposuerat, cum subito diuinum affuit auxilium. Aperuntur cattractæ cœli, & cœlum quod diu aquam denegauerat, iam ad sufficientiam & abundanter omnibus elargitur. Vnde milites recreati, gratias agentes omnipotenti, læti in arma ruebant. Quid ultra diuinam exaggerem bonitatem? Scatent vndique similibus exemplis codices. Reficit diuina Clementia D. Clementi demonstratus fons sub agni pede Christianorum exulum duomillia. Claret vndiq; Dei Misericordia, qua Christi fidelium moueat præcordia. Non est igitur necesse vt de hoc Misericordia opere plura scribamus *Sat prata bibere.*

Virg. in Eglog

Claudite iam riuos, &c. & ad peregrinorum susceptionem veniamus.

DE